USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Tomáše Foltase a soudců Lenky Krupičkové a Davida Hipšra v právní věci žalobce: **X**, zastoupen Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 1. 3. 2022, č. j. 33 A 2/2022-51,

takto:

I. V řízení **se pokračuje.**

II. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie, Přijímací středisko cizinců Zastávka, ze dne 7. 7. 2021, č. j. CPR-17571-17/ČJ-2021-931200-SV, bylo žalobci podle § 119 odst. 1 písm. b) body 4 a 9 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále též „zákon o pobytu cizinců"), uloženo správní vyhoštění a stanovena doba, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, v délce tří let. Proti tomuto rozhodnutí brojil žalobce odvoláním, které žalovaný zamítl rozhodnutím ze dne 6. 12. 2021, č. j. MV-145580-3/OAM-2021. Žalobce přitom podal dne 22. 6. 2021, tedy přede dnem zahájení řízení o správním vyhoštění (29. 6. 2021), žádost o udělení mezinárodní ochrany.

II.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu u Městského soudu v Praze, který ji postoupil Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud"). Ten v záhlaví uvedeným rozsudkem žalobu zamítl. Neshledal nepřiměřeným zásah do soukromého a rodinného života žalobce. Poukázal na to, že žalobce vztah s přítelkyní vyjevil až v odvolacím řízení, ničeho neuvedl o jeho intenzitě a navázal ho až v době, kdy pobýval na území ČR nelegálně.

Dodal, že podle zákona o pobytu cizinců lze postupovat a zahájit řízení o správním vyhoštění cizince i poté, co tento cizinec projevil vůli podat žádost o udělení mezinárodní ochrany.

III.

[3] Proti rozsudku brojil žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížností, v níž zprvu poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2021, č. j. 9 Azs 190/2021-28, který nebyl překonán, přesto se od něj krajský soud odchýlil, namísto, aby postupoval v souladu s ním. Následně uvedl, že soud nedostatečně posoudil přiměřenost zásahu do soukromého a rodinného života stěžovatele, přičemž opomenul závěry rozsudků Evropského soudu pro lidská práva (dále též „ESLP“) ze dne 18. 10. 2006, *Üner proti Nizozemsku*, stížnost č. 46410/99, ze dne 28. 2. 2011, *Nunez proti Norsku*, stížnost č. 55597/09, a ze dne 4. 12. 2012, *Butt proti Norsku*, stížnost č. 47017/09. Popsal výhružky samozvaných příslušníků státních orgánů v domovské zemi, které souvisely s jeho muslimskou vírou. Upozornil na to, že jeho družka disponuje oprávněním k trvalému pobytu na území České republiky a nedošlo k individuálnímu posouzení dopadů do jejich soukromého a rodinného života. Nadto nebyla reflektována absence zázemí v domovské zemi. Závěrem namítl, že krajský soud nedostatečně zjistil skutkový stav. Skutková tvrzení nikterak nepodepřel a je zjevné, že se jedná o domněnky. Správní orgány nevypořádaly přesvědčivě námitku stěžovatele stran jeho vztahu k území České republiky. Jelikož krajský soud jejich postup bezvýhradně aproboval, vede to k nepřezkoumatelnosti jeho rozsudku. Porušení zákona spatřuje stěžovatel i v tom, že jeho vazby (vztah s družkou) k území České republiky má správní orgán zjišťovat *ex officio*. Odkazem na navázání tohoto vztahu s vědomím nelegálního pobytu se správní orgány snažily zbavit povinnosti zjistit skutkový stav bez důvodných pochybností. Pro výše uvedené stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek i rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

[4] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti zejména odkázal na rozsudek krajského soudu a své rozhodnutí. Rozsudek krajského soudu považuje za přesvědčivý, přezkoumatelný a zákonný. Navrhl proto, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, eventuálně zamítl.

V.

[5] Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 7. 7. 2022, č. j. 7 Azs 78/2022-29, přerušil řízení o kasační stížnosti stěžovatele podle § 48 odst. 3 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“). Pátý senát zdejšího soudu totiž předložil usnesením ze dne 10. 2. 2022, č. j. 5 Azs 50/2021-26, podle § 17 odst. 1 s. ř. s. rozšířenému senátu k posouzení otázku, zda správní orgán může zahájit řízení o správním vyhoštění cizince i poté, co tento cizinec požádal o udělení mezinárodní ochrany. Pátý senát takto postupoval, protože nesouhlasil se závěry vyslovenými v rozsudku č. j. 9 Azs 190/2021-28, jimiž argumentuje stěžovatel.

[6] Rozšířený senát usnesením ze dne 3. 10. 2023, č. j. 5 Azs 50/2021-33, na předloženou otázku odpověděl následovně: „*Správní orgán může zahájit řízení o správním vyhoštění cizince z důvodu jeho neoprávněného pobytu podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 4 zákona o pobytu cizinců i poté, co tento cizinec požádal o udělení mezinárodní ochrany podle § 3 odst. 1 zákona o azylu*“. Vzhledem k tomu, že rozšířený senát ve výše uvedené věci již rozhodl, odpadla tím překážka řízení. Soud tedy i bez návrhu vyslovil, že se v řízení o kasační stížnosti pokračuje (§ 48 odst. 5 s. ř. s.).

VI.

[7] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[8] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Kasační stížnost je podle § 104a odst. 1 s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu přijatelnosti se Nejvyšší správní soud zabýval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, na které pro stručnost odkazuje.

[9] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu totiž poskytuje dostatečnou odpověď na uplatněné kasační námitky a stěžovatel ve své argumentaci nevyložil žádné důvody, které by svědčily pro odklon.

[10] Krajský soud stran věci vedené před rozšířeným senátem postupoval souladně s prejudikaturou. Soudní řád správní nedává krajským soudům možnost předložit věc rozšířenému senátu, nesouhlasí-li tedy se závěry některého z rozsudků instančně nadřízeného soudu. Nezbývá jim tedy než zahájit tzv. justiční dialog, což potvrzuje i judikatura kasačního soudu (srov. rozsudky ze dne 31. 3. 2021, č. j. 8 As 202/2019-43, či ze dne 19. 2. 2015, č. j. 4 As 206/2014-46). To znamená, snést srozumitelné důvody, proč krajský soud se závěry instančně nadřízeného soudu nesouhlasí. V souzené věci justiční dialog zahájil již pátý senát, jehož závěry krajský soud zákonně následoval. Rozšířený senát ve věci rozhodl tak, že dal za pravdu předkládajícímu senátu, zprostředkovaně tedy i krajskému soudu.

[11] Správní orgány a návazně krajský soud nepochybily ani při posuzování zásahu do soukromého a rodinného života stěžovatele (srov. § 119a zákona o pobytu cizinců a rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ve věcech sp. zn. 6 Azs 409/2020, sp. zn. 7 Azs 305/2019, sp. zn. 9 Azs 94/2018, sp. zn. 4 Azs 121/2017, sp. zn. 2 Azs 50/2017, sp. zn. 5 Azs 209/2016, sp. zn. 6 Azs 90/2015, sp. zn. 1 Azs 140/2014, sp. zn. 1 Azs 174/2014, sp. zn. 8 As 109/2013, sp. zn. 3 As 46/2012

atp.). Za nepřiměřené nelze považovat rozhodnutí o vyhoštění osoby, jejíž rodinný život byl založen až poté, co dotčené osoby věděly, že jejich imigrační status je takový, že jejich rodinný život je v dané zemi od počátku nejistý (vedle výše uvedené judikatury srov. i judikaturu ESLP, např. rozsudek ze dne 26. 1. 1999, *Jerry Olajide Sarumi proti Spojenému království*, stížnost č. 43279/98, rozsudek ze dne 22. 5. 1999, *Andrey Sheabashov proti Lotyšsku*, stížnost č. 50065/99). Obdobně je nutno nahlížet dokonce i na situace, v nichž cizinec sice rodinné vazby naváže ještě v době svého legálního pobytu, nicméně jejich další utužování a prohlubování probíhá již v době, kdy je jeho pobyt dále nelegální. V takových případech bude vyhoštění cizince nesouladné s čl. 8 Úmluvy pouze výjimečně (srov. např. rozsudky ESLP ze dne 24. 11. 1998, *Mitchell proti Spojenému království*, stížnost č. 40447/98, nebo ze dne 22. 6. 1999, *Ajayi a další proti Spojenému království*, stížnost č. 27663/95, nebo ze dne 31. 1. 2006, *Rodrigues da Silva a Hoogkamer proti Nizozemsku*, stížnost č. 50435/99).

[12] Problematikou posuzování přiměřenosti zásahu uloženého správního vyhoštění do soukromého a rodinného života cizince s důrazem na kritéria plynoucí z judikatury ESLP k čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 18. 10. 2006, *Üner proti Nizozemsku*, stížnost č. 46410/99, body 57, 58, rozsudky ESLP ze dne 31. 1. 2006, *Rodrigues da Silva a Hoogkamer proti Nizozemsku*, bod 39, či ze dne 28. 6. 2011, *Nunez proti Norsku*, stížnost č. 55597/09, bod 70) se Nejvyšší správní soud ve své rozhodovací činnosti taktéž zabýval opakovaně (např. rozsudky ze dne 5. 3. 2013, č. j. 8 As 118/2012-45, ze dne 28. 8. 2013, č. j. 8 As 5/2013-43, ze dne 22. 1. 2015, č. j. 1 Azs 140/2014-42, ze dne 22. 7. 2016, č. j. 5 Azs 39/2015-32, ze dne 27. 9. 2019, č. j. 5 Azs 189/2018-22, ze dne 13. 1. 2021, č. j. 6 Azs 313/2020-40, a další). Krajský soud při přezkoumání přiměřenosti zásahu do soukromého života stěžovatele vycházel i z této judikatury, a s ohledem na skutkové okolnosti nyní souzené věci (konkrétní poměry stěžovatele) nelze jeho závěrům nic vytknout. Stěžovatel měl v zemi původu manželku, děti, rodiče a sourozence, na území České republiky pobýval nelegálně, přičemž byl již v minulosti vyhoštěn (v roce 2017). Svůj tvrzený vztah s přítelkyní ukrajinské národnosti, která má na území České republiky povolen trvalý pobyt, založil s vědomím, že nemá zákonný titul k pobytu na území. Případ stěžovatele pak není obdobným věcem posuzovaným ESLP ve stěžovatelem odkazovaných rozsudcích (k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 2. 2023, č. j. 6 Azs 127/2022-37).

[13] Žalovaný i krajský soud vyšli z tvrzení stěžovatele uplatněných v rámci správního a soudního řízení a ta objektivně zhodnotili (podpůrně rozsudky Nejvyššího správního soudu ve věcech sp. zn. 6 Azs 142/2016, sp. zn. 2 Azs 72/2018, sp. zn. 2 Azs 142/2021, sp. zn. 1 Azs 172/2021 atp.).

[14] Stěžovatelem namítaná situace v zemi původu nebyla předmětem řízení před krajským soudem, neboť nenašla svůj odraz v žalobních bodech. Nejvyšší správní soud tak musí tuto námitku hodnotit jako nepřípustnou dle § 104 odst. 4 s. ř. s. Nadto soud dodává, že rozšířený senát v usnesení č. j. 5 Azs 50/2021-33, zdůraznil, že [o]*chrana postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany je pak zajištěna jinými prostředky*, k čemuž odkázal na body [32] až [37] svého usnesení. Jeho závěry soud sdílí.

[15] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud odmítl kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[16] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterých, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti v řízení o kasační stížnosti nevznikly. Žádný z účastníků proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. října 2023

Tomáš Foltas
předseda senátu